

HÍRLEVÉL

12.

2010. szeptember

A Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság Közhasznú Egyesület
internetes újságja

Előszóként magunkról

Az augusztus hónap két jelentős változást hozott Egyesületünk életében a jövőt tekintve.

Az egyik az augusztus 21-én megtartott közgyűlésünk, amely döntött Egyesületünk eddigi nevének, a Magyar Pozsgásgyűjtők Közhasznú Egyesület megváltoztatásáról. Az új név:

Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság Közhasznú Egyesület,
vagy rövidebben:

Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság.

A régebbi és az új név még huzamosabb ideig együtt él a közhasználatban. Tehát akár egyiket, akár a másikat hallják, olvassák, mindig ugyanarra az Egyesületre gondoljanak. A névváltozást indokolta, hogy Egyesületünkben nem csak pozsgásgyűjtők ténykednek, de olyanok is, akik e növényeket és élőhelyeiket kutatják, tanulmányozzák, foglalkoznak természetes környezetük védelmével, szívügyük az idetartozó ismeretanyag terjesztése, minél szélesebb körű megismertetése, gyűjtik a rájuk vonatkozó szakirodalmat, az ilyen növényeket ábrázoló bélyegeket, képeslapokat, hivatásszerűen vagy kiegészítő tevékenységként végzik termesztésüket, foglalkoznak kereskedelmükkel, és mindazok, akik a termesztésből származó kaktuszokat és egyéb pozsgásnövényeket gyűjtik.

De sokakban felmerülhet a kérdés: milyen növényt nevezünk pozsgásnövénynek?

Pozsgások, vagy tudományos kifejezéssel szukkulensek azok a növények, amelyek szára és/vagy levele vastag, húsos és olyan víztároló szövetet tartalmaznak, melynek segítségével hosszabb-rövidebb ideig elviselik a szárazságot, és a szükséges vizet e szövetekben tárolt vízből képesek fedezni. Sokszor a magas nyálka tartalom is kedvezőbbé teszi a szövetek vízmegtartó képességét. Közkeletűbb, de ritkábban használatos néven a pozsgás növényeket kövér növényeknek is nevezik. Ugye, ezek a kövér növények a nyári szárazságban még akkor is jól érzik magukat, amikor nem pozsgás társaik bizony már eléggé fonnyadoznak és a föld felé bólintgatnak. Egyes leveles fajok levelüket a kedvezőtlen időszakban elhullajtják, pl. nálunk a sivatagi rózsza

télen. A pozsgás növények a trópusokon és a mérsékelt övben egyaránt megtalálhatók. Ilyen, talán mindenki által ismert növények a kaktuszok, kövirózsák, varjúhájak, pozsgák, kutyatejek, stb.

A másik fontos esemény, hogy az utóbbi másfél hónapban hírlevelünk olvasóinak száma közel 160 fővel növekedett. Ez megerősítette szándékunkat, hogy a kaktuszok gondozási tanácsait hónapról-hónapra az eddigieknél rendszeresebben közreadjuk, kiegészítve más pozsgás növények ápolási teendőivel. Most pl. a sivatagi rózsza gondozásáról olvashatnak. Hírlevelünkéből tájékozódhatnak a Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság belső életéről, az előadások témájáról és idejéről, valamint egyéb programokról, mint botanikus kertek látogatása, kiállításokról és egyebekről. Fontos információkat kaphatnak újságunk, a Debreceni Pozsgástár megjelenéséről, annak tartalmáról. **Hírleveleinkben szívesen helyt adunk növényekkel kapcsolatos hirdetéseknek. Kutatáshoz kedvet érzőknek, egyetemi hallgatók diplomamunkáikhoz kutatási témát ajánlunk, amelyet igen bőséges szakirodalommal és egyebekkel segítünk.**

Kívánjuk, hogy mindenkinek hasznos időtöltést jelentsen hírlevelünk böngészése!

*Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság Közhasznú Egyesület
Elnöksége*

*****

A Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság 2010. szeptemberi és IV. negyedévi programja és előadásai

2010. szeptember 25-26.: Kaktusz és egyéb pozsgások kiállítását rendezi meg a Nyíregyházi Kaktuszgyűjtők Egyesülete **Nyíregyházán, a Korzó üzletházban.** Látogatható naponta 9-18 óráig. Találkozás a helyszínen szept. 25.-én (szombaton) 10 órakor. Utazás egyénileg.

2010. október 30.: A *Turbinicarpus* nemzetség bemutatása. **Előadó:** Kiss László, *Orosháza*

2010. november 27.: A *Cactaceae* család evolúciója. **Előadó:** Papp László, a Debreceni Egyetem Botanikus Kert igazgatója

2010. december 18.: Barangolás kaktuszországban. **Előadó:** Tóth Norbert

Az előadások helye: Csapókerti Közösségi Ház, Debrecen, Süveg u.3. (a Kassai úti Esso kútnál lévő Jánosi utca végén, a templomnál). Kezdési időpont a jelzett napokon: délután, 16 óra!

M e g h í v ó

A Nyíregyházi Kaktuszgyűjtők Egyesülete szeretettel meghívja a Hírlevél minden olvasóját 2010. szeptember 25-26-án Nyíregyházára, ahol megrendezi a kaktusz és egyéb pozsgás növények kiállítását.

Helyszín: Nyíregyháza, Korzó üzletház.

Nyitva tartás az említett napokon 9-18 óráig.

A helyszínen tanácsadás növénytartásról, szaporításról, növényvédelemről, a növények szakszerű telettetéséről.

A kiállítás megtekintése ingyenes!

Képes beszámoló a debreceni kiállításról

Augusztus 17. és 21.-e között került megrendezésre a 41. Debreceni Virágkarnevál kísérőrendezvényeként a kaktusz és egyéb pozsgás növények kiállítása és vására Debrecenben, a Kölcsey Központban. A kiállítás középpontjába a dél-amerikai kontinensen élő kaktuszok kerültek. Ezt szemléltette igen hatásosan Dél-Amerika kifaragott, a jelentősebb domborzatot is láthatóvá tevő térképe, ahová a megfelelő helyekre elhelyeztük azokat a kaktuszokat, amelyek leginkább jellemzők az adott területre. Növényekkel betelepített térképünk nagy közönségsiker aratott, méltán mondhatjuk ez évi kiállításunk meglepetés attrakciójának.

Képek: bal felső, jobb alsó Ficzer Miklós, a többi Szani Károly.

Pozsgás-munkanaptár, avagy: aktuális teendők szeptember hónapra

E rovatunkban hónapról hónapra összegyűjtjük a jellemzően előforduló ápolási munkákat, melyek pozsgás növényeink sikeres nevelését segítik.

1. A nappali felmelegedés és a napos órák száma csökken. Az évszak váltással a hőmérséklet is egyre alacsonyabb. Ezeket a változásokat növényeink érzik, készülnek a téli nyugalomra. A változásokhoz alkalmazkodó első feladatunk az öntözések számának és gyakoriságának mérséklése. Tápoldatot már ne használjunk. Ha módunkban áll, igyekezzünk növényeinket úgy elhelyezni, hogy helyük legyen szellős és minél jobban érvényesüljön számukra a napsütés még mindig jótékony hatása.
2. Az előzőekben leírtak különösen érvényesek a karácsonyi kaktuszra. Most már négy hétig, vagyis szeptember végéig, október elejéig ne öntözzük, csak párásítsuk. Arra azonban vigyázzunk, hogy a hajtások ne ráncosodjanak, mert ez már a túlzott vízvesztés jele. Ha lehet, tartsuk napon vagy félárnyékos helyen. Jegyezzük meg azt az állást, amerről a napot kapták, mert ebben a pozícióban kell elhelyeznünk, ha télire zárt helyre helyezzük, pl. a lakásba. Ha elforgatjuk, akkor az időközben előtörő virágbimbóit eldobálja.
3. A köznyelvben legtöbbször által levélkaktuszoknak nevezett, fagyérzékeny növényeket (pl. *Epiphyllum*ok stb.) szeptember közepétől hordjuk zárt helyre. Ha bízunk az időjárás-jelentésekben és tartós odafigyelésünkben, akkor ez az időpont ki is tolódhat belátásunk szerint.
4. Szakemberek szerint vannak olyan nemzetségek, amelyek magvetését ilyenkor elvégezve számíthatunk a legeredményesebb kelésre. Vetésre ajánlott nemzetségek: *Rebutia*, *Frailea*, *Oreocereus*.

További hasznos tanácsokat találhatnak a Kaktuszok kislexikona c. kézikönyvben!

A sivatagi rózsza

Az Adeniumokról általánosságban: Az Adenium rendkívül szemléletes magyar elnevezése a sivatagi rózsza. Ebbe a nemzetségbe a pozsgásbotanika legújabb kutatásai szerint egyetlen faj tartozik 6 alfajjal, melyek elsősorban Afrika trópusi, kisebb részben Ázsia délnyugati részén elterülő Arab-félsziget déli peremének sivatagos, félsivatagos területeinek lakói. E rendkívül attraktív növények közös tulajdonsága, hogy megvastagodott törzset (kaudexet) növesztenek, mely már a fiatal példányoknak is sajátos külsőt kölcsönöz,

nem beszélve gyönyörű, igen hosszú „életű” virágaikról! **Termesztésük, gondozásuk:**

Elhelyezés: a sivatagi rózsák élőhelyük szélsőségeinek dacára valódi szubtrópusi növények és ez a jellemző kiváló szobanövényé teszi őket. Amennyiben lakásban neveljük, mindig keressük meg otthonunk legnaposabb helyiségét számukra és rakjuk ablak közelébe. Növekedési időszakban, májustól októberig nevelhetjük szabadban, akár tűző napon is, de hasznosabb, ha valamilyen fedelet biztosítunk a viharok és a túlzottan sok csapadék kivédésére. Legideálisabb hely a növényház, télikert, fedett terasz, erkély.

Hőmérséklet: mivel az Adeniumok igen forró éghajlatról származó növények, ezért rendkívüli módon kedvelik, de aktív periódusukban igénylik is a meleget. Amennyiben szabadban tartjuk, akkor tavasszal, de főleg ősszel fokozottan figyeljük az időjárást, mert tartósan 10 fok alatti hőmérsékleten könnyen elpusztulnak, főleg igaz ez akkor, ha nedves a talajuk. Teletetésük szobahőmérsékleten ideálisnak mondható. Keressünk számukra egy napsütötte ablakot, délkeleti vagy délnyugati fekvésű a legmegfelelőbb. Ne ijedjünk meg, ha növényünk elveszti a lombját, ez az Adeniumok többségénél nyugalmi periódusban teljesen normális jelenség. Téli, pihenő időszakukban mindenképpen 15C° feletti hőmérsékleten tartsuk, ennél hűvösebb és főleg fényszegény környezet végzetes számukra.

Öntözés: annak ellenére, hogy az Adeniumok többsége igen száraz területeken él, vegetációs időszakban meglehetősen vízigényesek. Tenyészidőszakban, mely átlagosan május elejétől október közepéig tart, gyakori öntözést kívánnak. **Általános arany szabály:** csak akkor öntözzük növényünket, ha talajuk felszíne kiszárad. Ez lehet heti egyszeri, de akár minden másnapos gyakoriságú locsolás. Felülről esővízzel enyhítsük szomját, a nyári hónapokban kéthetente enyhén tápoldatozhatjuk alacsony nitrogéntartalmú műtrágyával. Október végének közeledtével sivatagi rózsáink nyugalomba vonulnak, ezt intenzív lombhullással jelzik. Ezt követően, amennyiben szobahőmérsékleten (20C° felett) teletetjük, havi egyszeri kis mennyiségű vízzel való öntözés elegendő számukra. Ha 15-20C° közötti hőmérsékletet tudunk biztosítani sivatagi rózsáinknak, akkor egyáltalán nem szabad öntöznünk őket.

Talaj: az Adeniumok természetközeli közegével szemben támasztott legfontosabb követelmény, hogy rendkívül jó vízáteresztő tulajdonsággal rendelkezzen. Ezt úgy érhetjük el legegyszerűbben, ha virágföldhöz, vagy tőzeghez fele részt durva szemcséjű kőzettörmelékkel keverünk. Évenkénti átültetésével gyorsíthatjuk növényeink fejlődését, mindenesetre ennél a műveletnél nagyon ügyeljünk a gyökérszövet épségének megővésére, mert főleg a vékonyabb gyökerek igen sérülékenyek.

Szaporítása: elsősorban magvetéssel, illetve dugványozással történhet, de főleg szelektált virágszínű hibridek esetében gyakori az oltással való szaporítás.

Betegségek, kártevők: az Adeniumok meglehetősen jól ellenállnak a legtöbb gombabetegségnek. Legnagyobb veszély számukra a pihenő időszakban nedvesen maradt talaj hatására bekövetkező gyökérrothadás, mely általában végzetes kimenetelű. Körültekintő öntözéssel, megfelelő minőségű talajkeverék alkalmazásával csökkenthetjük bekövetkeztének esélyét. Bár a növény minden része mérgező, mégis van néhány kártevő, mely fittyet hány az Adeniumok toxikus tulajdonságára. Általában gyapjastetvek és többféle atka telepedhet meg a friss hajtásvégeken, leveleken. Ellenük kontakt, illetve felszívódó atka-, és rovarölő szerek együttes alkalmazásával védekezhetünk.

Tóth Norbert pozsgáskertész, cactusdraco@gmail.com

Kép: Ficzere Miklós

*****

Egy óriási elhatározás a megvalósulás útján

Tagtársunk, Botos Júlia fia, Sarkady Gyula elhatározta, hogy a kanadai Vancouvertól kerékpáron eltér az Egyesült Államok egyik legdélebbi, vagy inkább délkeletibbi csücskébe, Miamiába. A távolság közel 12.000 km. Ezt a távolságot kényelmesen öt hónap alatt kívánja megtenni. Gyula szorgalmasan teker, augusztus 28-án már 2531 km-t maga mögött hagyott. Túrája befejezése terve szerint 2010. december 18. Útja során fotók ezreit készíti a tájról és növényekről, valamint egyéb érdekességekről. Reméljük néhány előadás alkalmával velünk is megosztja élményeit és olvashatunk azokról a Debreceni Pozsgástárban is. Az útvonal terve a mellékelt térképen látható. Aki rákattint a

www.sarkady.eu honlapra már képekben is gyönyörködhet és rövid beszámolót olvashat. **De kérünk is mindenkit, hogy a honlapján lévő üzenőfalra küldjenek részére egy kis magyaros buzdítást, ne unatkozzon a hosszú út rövid éjszakáin. Buzdítsuk, hogy Gyula épségben, egészségben a magyar zászlóval eljuthasson Miamiába. Érezze, vele vagyunk, érte szurkolunk!**

Hajrá, Gyula!!

Készül az ajándék DVD minden Debreceni Pozsgástár előfizetőnek, azoknak is, akik ezután fizetnek elő újságunkra!

Az MPKE és a Debreceni Pozsgástár újabb ajándékát, a sok száz gyönyörű fényképet tartalmazó,

A mexikói szukkulens flóra gyöngyszemei

című DVD-t a Debreceni Pozsgástár 3., szeptemberben megjelenő példányával kapják kézhez előfizetőink és mindazok, akik időközben előfizetnek újságunkra. A teljes egészében Mexikóban készült élőhelyi fényképfelvételeket tartalmazó válogatással köszönetünket fejezzük ki minden kedves Tagtársunknak, hogy szimpatizálnak tevékenységünkkel és hűségesen támogatják céljaink megvalósítását. Reménykedünk benne, hogy leginkább azon Gyűjtőtársainkat sikerül maradandó, értékes ajándékkal meglepnünk, akik már hosszú évek óta kitartanak mellettünk, de bízunk benne, hogy minél többen találják támogatásra méltónak törekvéseinket. A növények megnevezésénél nem volt célunk pálcát törni a rengeteg vitát kiváltó aktuális, vagy éppen „hagyományos”, „régimódi” botanikai nevek felett. A képek alatt található latin nevek mindössze amolyan tájékoztató jellegűek, elsősorban azt a célt szolgálják, hogy a gyűjtők számára valamilyen támpontot adjanak, amelyen el tudnak indulni a nekik tetsző irányba, mivel mindenki használhatja az általa helyesnek vélt elnevezést. A DVD növénynevei azonban elegendő alapot szolgáltatnak arra, hogy a kaktusz- és pozsgásbarátok e nevek ismeretében további információkhoz jussanak kedvenceikre vonatkozóan a különböző fórumokon.

Ajándékunkhoz mindenkinek kellemes időtöltést kívánunk

Két kép ízelítőnek: az egyik a dvd borítója, a másik az Echinocereus stramineus élőhelyén.

Ha előfizetője a Debreceni Pozsgástárnak, akkor újságunk 3. számával kapja meg ajándékunkat. Ha nem előfizetőnk, de előfizeti a Debreceni Pozsgástárt, úgy Ön is megkapja a 3. számmal együtt.

A képeket készítette Tóth Norbert.

Stapelia sp.

Crocosmia verna cv.

Colchicum autumnale

Képek Ficzere Miklós

Óriási választék, mérsékelt árak Virághagymák, dögkaktuszok (Asclepiadaceae)

Molnár Péter eladásra kínálja több, mint 2000 féle hagymás és gumós növényét valamint 198 féle dögkaktuszát ill. az említettek szaporító képletét (hagyma, gumó, sarj, stb.).

Minden hagymára előjegyzést vesz fel, majd amikor rendelkezik az eladó anyaggal előzetesen értesíti

az előjegyzőt. E hirdetés melléklete két excel táblázat, amely hírlevelünktől függetlenül, attól külön küldve találhatnak. Egyik a hagymások, a másik a dögkaktuszok listáját tartalmazza. A hagymásoknál az ár a listában olvasható. A dögkaktuszok ára egységesen 300,-ft. Molnár Péter a következő címen érhető el: bulbworld@freemail.hu, amelyen minden további kérdésre készségesen válaszol.

A hagymás lista excell táblázatában található rövidítések a következők:

*All. = Allium (hagyma), Bell. = Bellevalia (vadjácint), Chion. = Chionodoxa (hófény),
Chol. = Colchicum (kikerics), Cro. = Crocus (krókusz, sáfrány), Frit. = Fritillaria,
Gal. = Galanthus (hóvirágok), Gladi. = Gladiolus (kardvirágok), Iris ret. = Iris reticulata,
Musc. = Muscari (fürtös gyöngyikék), Nar. = Narcissus (nárciszok), T. = Tulipa
(tulipánok),
Orn. = Ornithogalum (madártej)*

Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság Közhasznú Egyesület internetes újságja

Kiadja: Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság Közhasznú Egyesület, Debrecen

4078 Debrecen, Haláp tanya 93. E-mail: kozpont@pozsgasgyujtok.hu

Készítette: Botos Júlia, botos.julianna@gmail.com és Ficzere Miklós, ficzere.miklos@gmail.com